

در همین ارتباط، نشریه امریکایی فارن پالیسی، با توجه به سفر بایدن به سرزمین‌های اشغالی و عربستان سعودی، گزارشی با موضوع ناکارآمدی سلاح‌های راهبردی واشنگتن برای فشار بر مسکو منتشر کرد که در آن صریحاً از بی‌اعتمادی متحدان منطقه‌ای آمریکا به این کشور در عین بازسازی و توسعه روابط با رقبای ایالات متحده از جمله چین و روسیه پرده برداشت. در بخشی از این مقاله آمده است: «اگر سفر اخیر بایدن به عربستان سعودی با هدف تقویت نظم مطلوب آمریکا صورت گرفته باشد، به نظر نمی‌رسد که او دستاورد چندانی کسب کرده باشد. به این دلیل که کشورهای غرب آسیا دیگر تمایلی ندارند که بین واشنگتن و مسکو یا واشنگتن و پکن، یکی را انتخاب کنند. ضمن اینکه در حال حاضر، تلاقی منافع سعودی‌ها با روس‌ها بر سر قیمت نفت، بسیار بیشتر از منافع آمریکا در امنیت منطقه است. دلیل آن این است که سعودی‌ها و دیگران اعتماد خود را نسبت به تعهد و مسئولیت‌پذیری ایالات متحده در ایجاد امنیت و ثبات منطقه از دست داده‌اند. آنها در این خصوص، به سلسله‌ای طولانی از ناکامی‌های ایالات متحده استناد می‌کنند، از جمله تهاجم سال ۲۰۰۳ به عراق، توافق هسته‌ای با ایران در سال ۲۰۱۵ و شکست دونالد ترامپ در پاسخ به حملات ایران در سال ۲۰۱۹ که در نهایت به ضرر واشنگتن تمام شدند.»

ایران؛ الگوی خنثی‌سازی ابزارهای راهبردی آمریکا

اما مهم‌تر از اذعان به بی‌اثر شدن سلاح‌های ایالات متحده، باید به اعتراف رسانه‌های غربی به الگو شدن ایران در مقاومت در برابر آمریکا اشاره کرد. نشریه‌ها و رسانه‌هایی که عمدتاً وابستگی تشکیلاتی و مالی به دولت‌ها و سازمان‌های متخاصم دارند. اینکه این رسانه‌ها به این صورت، علاوه بر اعتراف به ناکارآمدی ابزارهای تهاجمی ایالات متحده در برابر ایران و متحدانش، نسبت به الگو شدن جمهوری اسلامی برای سایر کشورهای مقابل آمریکا نیز اذعان می‌کنند تقریباً امری بی‌سابقه است.

به عنوان نمونه، وب سایت شبکه «دویچه وله» (وابسته به وزارت خارجه آلمان) نسبت به سفر رؤسای جمهور روسیه و ترکیه به ایران واکنش نشان داد و در گزارشی با اشاره به تجارب موفق ایران در خنثی‌سازی تحریم‌های ایالات متحده نوشت: «ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه با آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر ایران در تهران کرد. ناظران بر این باورند که مسکو به دنبال راهی برای دور زدن تحریم‌های ایالات متحده و اتحادیه اروپاست و می‌تواند از تجربه و تخصص ایران در مقابله با تحریم‌ها درس بگیرد. مارک کاتز استاد دانشگاه «جورج ماسون» نیز به دویچه وله گفت، از آنجایی که روسیه و ایران هر دو تحت تحریم‌های غرب قرار دارند، هر دو علاقه زیادی به همکاری برای خنثی کردن این تحریم‌ها دارند. اما اینکه ایران چقدر می‌تواند [با می‌خواهد] کمک کند، بحث برانگیز است...»

هفته‌نامه امریکایی «نیوزویک» دیگر نشریه غربی است که نسبت به این رخداد واکنش نشان داد و با تأکید بر تجدید و تحکیم اتحاد ایران و روسیه در مقابل ایالات متحده در این باره نوشت: «ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در سفر اخیر خود به تهران، برای اولین بار از زمان شروع جنگ با اوکراین به خارج از مرزهای اتحاد جماهیر شوروی سابق سفر کرد. این نوع جدیدی از اتحاد است که می‌تواند در مقابل غرب قرار گیرد و بر آن فشار وارد کند... این سفر در راستای برگزاری نشست «روند آستانه» که برای حل نهایی بحران سوریه تشکیل شده، برگزار شد، این نشست با اقدامات اصولی خود باعث شده تا حجم قابل توجهی از مشکلات سوریه حل شوند.»

به عنوان نمونه‌ای دیگر می‌توان به مقاله‌ای از فارن پالیسی در همین باره اشاره کرد که توسط چند تحلیلگر این نشریه نوشته شده و در بخشی از آن آمده است: «روس‌ها و ایرانی‌ها که قبلاً شرکای نجات سوریه بودند، از زمان آغاز جنگ اوکراین به یکدیگر نزدیک‌تر شده‌اند. تهران تخصص‌هایی دارد که مسکو می‌خواهد، بویژه در مورد بهترین راه برای دورزدن تحریم‌های غرب از آنها استفاده کند. ایرانی‌ها همچنین می‌توانند تجهیزات نظامی مورد نیاز روس‌ها را تولید کنند، مانند پهپادهای مرگباری که برای

حمله به تسلیحات پیشرفته غربی ساخته شده‌اند.»

راهبردهای تهاجمی آمریکا چگونه خنثی شده‌اند؟

گفته شد که ایالات متحده ابزارهایی برای فشار بر رقبای و دشمنان خود خصوصاً جمهوری اسلامی ایران دارد که اثربخشی و کارکرد خود را در مقطع کنونی از دست داده‌اند. علاوه بر این، شیوه‌های پدافندی ایران در برابر تهاجم چندوجهی آمریکا، تبدیل به الگوهایی راهبردی برای سایر رقبای ایالات متحده شده‌اند و نمود عملی آن را در مورد کشورهای مانند روسیه می‌توان دید.

در مورد راهکار تهاجم نظامی باید به ظرفیت‌های بازدارنده ایران اشاره کرد که حمله نظامی آمریکا به ایران را بی‌ثمر و پرهزینه کرده است. به عنوان مثال می‌توان به قدرت موشکی و دریایی ایران در انهدام پایگاه‌های امریکایی در منطقه اشاره کرد که یکی از نمودهای آن، درهم کوبیدن تاریخی پایگاه عین الاسد مستقر در عراق به وسیله موشک‌های ایرانی بود یا توان پهبادی جمهوری اسلامی که باز در این مورد نیز ایران توانمندی خود را به لحاظ تجربی و عملیاتی - آن هم باز در مقابل آمریکا - اثبات کرده است. شکار و مهندسی معکوس پهپاد RQ170 یا انهدام پهپاد گلوبال‌هاوک در ژوئن ۲۰۱۹ که عقب‌نشینی و کرنش مقامات امریکایی را در پی داشت، از رخدادهای بی‌سابقه‌ای بودند که از یک سو، بیانگر ناکارآمدی ابزارهای راهبردی ایالات متحده و از سوی دیگر تعیین کننده جایگاه جمهوری اسلامی ایران در برقراری امنیت منطقه، منهای آمریکا بودند.

وقتی ابزار نظامی ایالات متحده با این هزینه‌های سرسام آور مالی و تبلیغاتی این گونه از حیز انتفاع ساقط شده، می‌توان سرنوشت سایر ابزارها را نیز تعیین یا پیش‌بینی کرد. ائتلاف‌سازی توسط دولت ایالات متحده علیه ایران در پساخروج از منطقه، راهبرد موهوم دیگری است که پیش از تحقق به دلیل تناقضات درونی و بیرونی‌اش ازجمله فراهم نبودن زیرساخت‌های اولیه نظامی و امنیتی در کنار عدم اقبال کشورهای منطقه نسبت به آن، به اذعان تحلیلگران غربی طرحی محکوم به شکست است. ناکارآمدی و شکست سیاست تحریم سیاسی و بین‌المللی نیز با توجه به رویکرد توازن گرای دولت سیزدهم و گسترش بی‌سابقه روابط در سطح منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای، به نظر می‌رسد نیاز به اثبات نداشته باشد. واپسین حربه دولت ایالات متحده در برابر ایران و سایر قدرت‌های مقابل خود، تحریم اقتصادی است که در صورت محرز شدن عدم کارایی آن برای سیاستمداران، سرمایه‌گذاران و افکار عمومی، به نظر می‌رسد دیگر به لحاظ عملیاتی، سلاح مؤثری برای واشنگتن باقی نماند. فروش نفت ایران، توسعه توان هسته‌ای و موشکی و سیاست‌های منطقه‌ای جمهوری اسلامی در کنار اثربخشی معکوس تحریم‌های گازی و نفتی روسیه در داخل ایالات متحده و... رخدادهایی هستند که ساختار اجرایی تحریم‌های آمریکا را دچار اضمحلال کرده و در معرض فروپاشی قرار داده‌اند.

رویکرد توازن‌گرای دولت سیزدهم و گسترش بی‌سابقه روابط در سطح منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای، به نظر می‌رسد نیاز به اثبات نداشته باشد. واپسین حربه دولت ایالات متحده در برابر ایران و سایر قدرت‌های روبه‌رو، تحریم اقتصادی است که در صورت محرز شدن عدم کارایی آن برای سیاستمداران، سرمایه‌گذاران و افکار عمومی، به نظر می‌رسد دیگر به لحاظ عملیاتی، سلاح مؤثری برای واشنگتن باقی نماند. فروش نفت ایران، توسعه توان هسته‌ای و موشکی و سیاست‌های منطقه‌ای جمهوری اسلامی در کنار اثربخشی معکوس تحریم‌های گازی و نفتی روسیه در داخل ایالات متحده و... رخدادهایی هستند که ساختار اجرایی تحریم‌های آمریکا را دچار اضمحلال کرده و در معرض فروپاشی قرار داده‌اند

ویژه‌نامه

ایران

چهارشنبه
۲ شهریور ۱۴۰۱